

Kalderõiguse kateedri juhatajale
prof. A.-T. Kliimannile.

6. XII 40.

W. Kõrre

Vanem arstinaft Joh. Mäe raamatunõustajaks
6. XII 40. A.-T. Kliimann

E. V.
TARTU ÜLIKOOLI
ÕIGUSTEADUSKOND

2 det. 40

№ 209
TARTU

A. A. 74/52.

NÖNDANIMETATUD ERIMAKSUD

JA NENDEST LAEKUVATE SUMMADE KULUTUSOTSTARBED.

Stud. jur. Juhan Priimets.

Prof. A.-T. Kliimannile.

Esitan arvestamiseks diplomitööna.

9. XII 40.

Joh. Mäe.

Õpetanud õigusteadusek. 28. XII 40. a.

Käesolevas töös on käsitatud rühma maksuseadusi, millede alusel võetakse teatavaid arimakse, ja millised loetletud prof Dr. Juhan V a a b e l'i raamatus "Sissejuhatus finantsõigusteadusse", 1939, lhk. 78 - 80.

1. Veeteede süvendusmaksu seaduse (RT 1925, 109/110, 66) alusel võetakse süvendusmaksu lahtisest veekogust jõkke, samuti järve, jõe- ja meresadamatesse sissetulevatelt ja nendest väljaminevatelt laevadelt ja palgiparvedelt laevasõidu ning parvetamise võimaldamiseks jões või jõesuus.

Süvendusmaksu võetakse:

- a) laevadelt, iga brutto-registertonna pealt;
- b) palgiparvedelt pinna suuruse järgi iga ruutmeetri pealt;
- c) kaupadelt, iga 100 kg pealt Sadamamaksude seaduses (RT 1924, 83/84) § 6 - 9 ettenähtud korras.

Süvendusmaksust on vabastatud:

- a) kõik Eesti Vabariigi, välisriikide ja punaseristi laevad, samuti omavalitsuste laevad, kuid nad ei vea äriliseks otstarbeks reisijaid ega kaupu, ega ole määratud reisijate- ja kaupade-

veoks;

- b) oma- ja välismaa jahtklubides registreeritud jahtlaevad;
- c) registreeritud kalapaadid, kui nad kalapüügi otstarbel sisse või välja sõidavad;
- d) lõbusõidu- ja spordipaadid.

Süvendusmaksu tariifi nr. 33 (RT 1925, 126) alusel võetakse maksu Narva-Jõesuu sadamas, Pirita jõesuus, Rannapungerjas, Lohusuus ja Vööbsu sadamas laevadelt iga brutto - registertonna pealt 7 - 2,5 senti, sisse- ja väljaveetatavatel kaupadel 2 senti iga 100 kg pealt ja palgiparvedelt 6 senti iga ruutmeetri pealt. Peale selle näeb tariif ette rea juhtumeid süvendus- või kaalumaksust vabastamiseks.

Süvendusmaksud nõutakse sisse ühes sadamamaksudega, mis ühenduses kauge- ja rannasõiduga, tolliasutuste kaudu või viimaste puudumisel teedeministri poolt antud määruste põhjal. Praegu kehtivad sel alal Määrus Piritale sõitvatelt laevadelt süvendusmaksu sissenõudmise korra kohta (RT 1925, 129/130; 1928, 43, 251) ja Määrus Rannapungerja ja Lohusuu jõesuu süvendusmaksu sissenõudmise korra kohta

(RT 1925, 133/134).

Süvendusmaksud arvatakse riigi tuludeks.

Riikkondsusse astumise sooviavalduse esitamise puhul võetakse Kodakondsuse seaduse (SK I 1938, 3, 1) § 14 alusel riigi heaks naturalisatsioonimaksu, mille suurus on 20 krooni neil, kes kuni sooviavalduse esitamiseni on Eestis alaliselt elanud vähemalt kaks aastat, ja kõigil teistel juhtudel 30 krooni.

Kui isik on maksuvõimetu, võib Siseminister ta vabastada naturalisatsioonimaksust politsei, vallavalitsuse, Eesti diplomaatilise esindaja või kutsekonsuli sellekohase tunnistuse põhjal. Samuti võib siseminister vabastada naturalisatsiooni maksust isikuid, kes esitavad Eesti kodakondsusse astumise sooviavalduse. Kodakondsuse seaduse § 7 korras.

Sama seaduse § 15 eeskirjade kohaselt naturalisatsioonimaksu ei maksta tagasi. Juhtudel, kui sooviavaldus on Vabariigi Valitsuse poolt eitavalt otsustatud või kui sooviavaldus on § 16 tähendatud põhjustel tagasi antud, ei võeta sooviavalduse uuesti esitamisel uut naturalisatsioonimaksu.

Alkoholiste jookide müügiastutistelt võetakse erilist müügi maksu Alkoholi müügi seaduse (RT 1935, 16, 154; 1939, 1, 1) § 28 - 31 kohaselt seadusele juure lisatud müügi maksu tariifis ettenähtud määral.

Maksu võetakse aasta, poolaasta, hooaja või päevade eest ning maks tasutakse enne müügi algust kohalikku Eesti Panga osakonda. Majandusminister võib müügi maksu vastuvõtmise panna kohalikule maksuinspektorile.

Poolaasta - maksu võivad maksta ainult need ettevõtted, kes algavad tegevust aasta teisel poolel.

Maksu tasumise tõenduseks antakse maksjale sellekohane müügi maksutäht. Alkoholimüügi määruse (RT 1935, 20, 189) § 11 eeskirjade kohaselt müügi maksutähed antakse välja alkoholiste jookide müügiloo või maksuinspektori poolt antud tõenduse ettenäitamisel.

Tariif näeb ette müügi maksu suuruse trahteriäridelt aastas, trahteriäridelt suvituskohades hooaja eest 1. maist kuni 1. oktoobrini, pidude ja näituste einelaudadelt päevas, kohaltarvitamise õigusega veinikauplustelt aastas, kohaltarvitamise õigusega õllekauplustelt aastas, kauplustelt ja ladudelt ainult väljaviimise õigu-

sega aastas ja õllemüügi eest veoviisil koormalt aastas. Müügikoha asupaiga järgi erinevad tariifisummad: a) Tallinnas, b) teistes linnades, c) mujal, d) raudteejaamades, rongidel ja laevadel asetsevatelt äridelt võetava maksu suhtes. Suurimaks maksumääraks tariifis on kr. 300,--, väikseimaks - kr. 10,--.

Piiritusmaksu võetakse Piiritusmonopoli seaduse (RT 1937, 83, 678) § 68 - 83 eeskirjade kohaselt 4 krooni liitritilt alkoholilt. (§ 68). Seaduses nimetatakse seda maksu "monopolipaniseks", milline nimetus pole õige ei mõistelt ega ka õiguspoliitiliselt. Maksukohustus tekib piirituse valmimisega või selle välismaalt sissetoomisega. (§ 69).

Maksust on vaba piiritus: 1) mis on võetud üle riigi viinatehastele või ladudele; 2) mis on veetud sisse välismaalt: a) teaduslikuks või tehniliseks otstarbeks kaubaproovina või näitusele väljapanemiseks, b) diplomaatiliste esindajate, meremeeste ja reisijate poolt säärasel hulgal, mis lubatud tollivabalt sisse tuua; 3) mis on veetud välja riigi tollipiiridest määruses ettenähtud korras; 4) mis on hävinud või hävitatud; 5) mis on kadu-

nud (loomuliku kahanemise teel).

Maks tasutakse kahe nädala kestel, arvates maksu tasumist tingiva asjaolu avalikuks tuleku või tasumist osutava korralduse või teadaande saamise päevast. Nõue aegub kolme aasta jooksul. Tasumise tähtaega ei või pikendada ega ajatada. Samuti ei või maksuvõlga kustutada muidu, kui võla sissenõudmine on lootusetu või ei tasu end. Piiritus on sellelt nõutava maksu tasumise tagatiseks, vaatamata kolmandate isikute õigustele selle piiritle peale.

Maksuvõla tasumisele kohaldatakse Maksustamiskorralduse seaduse vastavaid eeskirju.

5. Jõuvankrite maksu võetakse Jõuvankrite seaduse (RT 1936, 45, 364; 1937, 26, 223; 1938, 31, 254) § 6 - 17 eeskirjade kohaselt.

Registreeritud jõuvankritelt, millede mootorite kütteks tarvitatakse gaasi või bensiini ja registreeritud järelvankritelt makstakse iga aasta kohta jõuvankrimaksu järgmiselt:

1) Sõiduaudodelt, autobustelt ja veotraktoritelt tühikaalu igalt 100 kilogrammilt:

Sõiduautodelt kr. 5,--

Autobustelt kr. 4,--

Veotraktoritelt kr. 8,--

Sõiduautode aastamaksu alammäär on 35 krooni.

Surnuveoautod ja vangiveo-autobused maksustatakse autobuste normi järgi.

2) Veaautodelt ja järelvankritelt tühikaalu ja kandejõu igalt 100 kilogrammilt kr. 4,--

3) Mootorratastelt:

küljekorviga kr. 30,--

küljekorvita kr. 20,--

väikemootorratastelt kr. 7,--

Väikemootorratasteks loetakse mootorrattad kolbide väljasurvega alla 100 kuupsentimeetri.

Registreeritud jõuvankritelt, millede mootorite kütteks ei tarvitata gaasi või bensiini, makstakse iga aasta kohta jõuvankrimaksu järgmiselt:

1) Sõiduautodelt, autobustelt ja veotraktoritelt tühikaalu igalt 100 kilogrammilt:

sõiduautodelt kr. 20,--

autobustelt kr. 30,--

veotraktoritelt kr. 32,--

2) Veoautodelt tühikaalu ja kandejõu igalt 100
kilogrammilt kr. 17,--

Gaasi või bensiiniga köetavate jõuvankrite mooto-
rite kütteks keelatakse tarvitada muid küttaaineid või
nende segusid.

Jõuvankrite registreerimisasutistel ja liiklus-
järelvalve ametnikel on õigus võtta analüüsi tegemiseks
bensiiniproove bensiini müügikohtadelt ning mootori küt-
teks tarvitatava küttaaine proove jõuvankritelt.

Analüüs tehakse Teedeministeeriumi Maanteede Tali-
tuse laboratooriumis, Riiklikus Katsekojas, või mõnes
muus Teedeministri poolt määratud laboratooriumis.

Registreeritult jõuvankritelt, milliste mootorid
töötavad eelmainimata jõuvahenditega, makstakse jõuvankri-
maksu viimatitähendatud alustel ja korras.

Esmaabipunktide sisseseadmiseks ja ülalpidamiseks
võetakse aasta kohta igalt autobuselt registreerimisel
erimaksu 5 kr. ja teistelt jõuvankritelt 2 krooni.

Tähendatud summad kantakse Eesti Punase Risti
arvele, kes neid kasutab esmaabipunktide sisseseadmiseks

ja korraldamiseks teedel.

Aasta kestel registreeritud jõuvankritelt võetakse jõuvankrimaksu järgmiselt: kui registreerimine toimub aasta esimesel poolel - täisaastamaks, aasta kolmandal veerandil - pool aastamaksust, neljandal veerandil - üks neljandik aastamaksust. Erimaksu esmaabi heaks võetakse täiel määral, olenemata registreerimisajast.

Selle seaduse alusel maksustatud või maksust vabastatud jõuvankrid ei kuulu enam maksustamisele vastavate omavalitsuste maksuseaduste alusel. Ka ei ole omavalitsustel lubatud võtta erimaksu nende omavalitsuste kasuks jõuvankrite seisukohtade kasutada andmise eest.

Jõuvankritemaksu tasumise kord ja tähtajad määratakse kindlaks Teedeministri sellekohase määrusega. Maks tasutakse registreerivas asutises.

Tähtajaks õiendamata jäänud maksud loetakse maksuvõlaks ja nõutakse sisse administratiivkorras ühes 2 % viivitusrahaga kuus. Jõuvankri ümberregistreerimisel uue omaniku nimele nõutakse õiendamata jäänud maks sisse uuel omanikult.

Viivitusraha nõutakse sisse tervete kuude eest, kusjuures poolikud kuud loetakse terveteks.

Välismaal registreeritud jõuvankrid maksustatakse Eesti Vabariigi piiridesse sissesõidul tolliasutiste poolt, vastavalt Eesti Vabariigi piirides viibimise ajale järgmiselt:

- 1) sõiduautod, autobused, veoautod, veotraktorid ja järelvankrid - kr. 1,- iga päeva eest;
- 2) mootorrattad, küljekorviga või ilma - kr. 0,50 iga päeva eest.

Nimetatud maks nõutakse sisse Eestisse sissesõidul vähemalt viie päeva eest.

Kui välismaal registreeritud jõuvankrid viibivad Eestis kauem kui 90 päeva, siis võetakse neil maksu pooles suuruses.

Välismaa jõuvankreid võib vastastikkuse alusel vastava välisriigiga sellest maksust vabastada.

Jõuvankrite maksudest on vabad relvastatud jõudude koosseisu kuuluvad jõuvankrid ja sõjaväelaste isiklikud jõuvankrid, kui nad on registreeritud Sõjaministeeriumis.

Peale selle vabastatakse maksudest:

- 1) politseiasutiste jõuvankrid ja politseiametnike jõuvankrid, milliseid tarvitatakse teenistuse otstarbel;
 - 2) maanteede korrashoiu- ja ehitustööde ning maanteede liiklusala asutiste jõuvankrid ja nende asutiste ametnike jõuvankrid, milliseid tarvitatakse teenistuse otstarbel;
 - 3) välisriikide saatkondade, konsulaatide ja maanteede ametkondade ning nende liikmete jõuvankrid vastastikkuse alusel;
 - 4) tuletõrjele kuuluvad jõuvankrid, milliseid tarvitatud tuletõrje ülesannete täitmiseks;
 - 5) jõuvankrid, milliseid tarvitatakse ainult haigete ja haavatute veoks.
6. Leiutispatentide eest tuleb tasuda aastalõive, millised määratud Patendiseaduse (RT 1937, 79, 645) § 45 ja 46 eeskirjadega.

Iga patendi eest, välja arvatud lisapatendid, tuleb tasuda aastalõive. Väljaantud patendi aastalõivud tulevad tasuda täiel määral patendi kestuse iga aasta eest ette ja nende tasumise tähtpäevaks on patendinõuta-

mise kuupäev. Aastalõive võib tasuda ka enne tähtpäeva.

Kui patendi aastalõivu tasumise tähtpäev langeb ühte pühapäevaga või päevaga, millal ametiasutised on suletud, siis loetakse aastalõivu tasumise tähtpäevaks järgmine tööpäev.

Väljaantud patendi aastalõivu tähtpäevaks mitte-tasumise korral tuleb peale aastalõivu tasuda veel lisalõiv $1/5$ suuruses tasumisele tulevast aastalõivust.

Õigeaegselt ja täiel määral tasutud aastalõive ja lisalõive, millede tasumise kohta kvititungid on esitatud Patendiametile, tagasi ei maksta.

Osaliselt tasutud aastalõive ja lisalõive ei arvestata ning need makstakse tagasi.

Lõivude määrad on järgmised:

- 1) patendinõutamise lõiv - 15 krooni,
- 2) protestilõiv - 15 krooni,
- 3) kaebuslõiv - 10 krooni,
- 4) litsentsi nõutamise lõiv - 10 krooni,
- 5) patendi saamise õiguse või patendi üleandmise lõiv - 5 krooni;
- 6) patendi aastalõivud:

patendi kestuse esimese aasta eest	-	5 krooni,	
" "	teise aasta eest	- 10	"
" "	kolmanda aasta eest	- 15	"
" "	Neljanda aasta eest	- 20	"
" "	viienda aasta eest	- 25	"
" "	kuuenda aasta eest	- 30	"
" "	seitsmenda aasta eest	- 40	"
" "	kaheksanda aasta eest	- 50	"
" "	üheksanda aasta eest	- 60	"
" "	kümnenda aasta eest	- 70	"
" "	üheteistkümnenda aasta eest	- 80	"
" "	kaheteistkümnenda aasta eest	- 90	"
" "	kolmeteistkümnenda aasta eest	-100	"
" "	neljateistkümnenda aasta eest	-110	"
" "	viieteistkümnenda aasta eest	-120	"
7) lisapatendi lõiv ühekordselt	-	10	"

Väljaantud patentide aastalõivude ja nende lisa-
lõivude tasumise kohta tuleb esitada Patendiametile ühes

sellekohase avaldusega Eesti Panga või selle osakonna kviitung kuue kuu jooksul, arvates aastalõivu tasumise tähtpäevast.

7. Kalakauba kontrolli maksu võetakse Kalakauba kontrolli seaduse (SK XI 1, 28) § 8 alusel kalakauba kontrolli teostamise kulude katteks. Maksu suuruse määrab Vabariigi Valitsus Põllutööministri ettepanekul. Nimelt teostab Põllutööminister kontrolli Eestist väljaveetava kalakauba üle, kuid sama seaduse § 5 alusel võib Vabariigi Valitsus panna kontrolli alla ka sisseveetavat, sisemaal valmistatud ja siseturu tarvituseks minevaid kalakaupu.

Seaduse teostamiseks annab määrusi Põllutööminister.

8. Kanamunade kontrolli maksu võetakse Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli seaduse (SK XI, 1, 23) § 4 alusel. Kanamunade sisse- ja väljaveo kontrolli teostab Põllutööministeerium ja selle kontrolli kulude katteks võetakse sisse- ja väljaveetavalt kanamunadelt erimaksu, mis ei või ületada 1 % kontrollitavate kanamunade väärtusest. Erimaksu normid kinnitab Vabariigi Valitsus Põllutööministri ettepanekul.

Kontrollimiskuludest ülejäänud summad kasutatakse

linnukasvatuse edendamiseks ja linnusaaduste ekspordi arendamiseks.

Sissetulnud summade kasutamine toimub erieelarve alusel. Eelarve ja aastaaruande vaatab läbi komisjon, kes koosneb ühest Põllutöoministeeriumi, ühest Majandusministeeriumi ja ühest Põllutöökoja esindajast. Komisjoni esimeheks ja kokkukutsujaks on Põllutöoministeeriumi esindaja.

Eelarve ja aastaaruande kinnitab Vabariigi President Riigieelarve seaduses ettenähtud korras. Ettepanekud neis asjus teeb Põllutööminister.

9. Kartulite ja kartulitärklise väljaveo kontrolli seaduse (SK XI 1, 27) § 5 eeskirjade kohaselt kartulite ja kartulitärklise väljaveo kontrolli teostamise kulude katteks võetakse väljaveetatelt kartulitelt ja tärkliselt erimaksu, mille normi määrab Vabariigi Valitsus. Erimaks ei või ületada 1 % väljaveetavate kartulite või tärklise hinnast. Kontrolli teostamise kuludest ülejäävad erimaksummad kasutatakse kartulikasvatuse edendamiseks ja kartulisaaduste kvaliteedi tõstmiseks.

10. Puu- ja aedvilja ning marjade väljaveo kontrolli seaduse (SK XI 1, 24) § 3 alusel Eestist võib

vedada välja puu- ja aedvilja ning marju, mis Põllutöö-
ministri määruse nõuete kohaselt tunnustatud väljaveoks
kõlblikuks ning varustatud väljaveo kontrolli märgiga.

Sama seaduse § 5 kohaselt puu- ja aedvilja ning
marjade väljaveo kontrolli teostamise kulude katteks võe-
takse väljaveetavalt puu- ja aedviljalt ning marjadelt
erimaksu, mille normi määrab Vabariigi Valitsus Põllutöö-
ministri ettepanekul. Tähendatud erimaks ei või ületada 1 %
väljaveetava puu- ja aedvilja ning marjade hinnast.

Kontrollimiskuludest ülejäänud summad kasutatakse
aianduse ja mesinduse edendamiseks.

Peale selle võetakse Välismaalt sisseveetavalt puu-
viljalt võetava erimaksu seaduse (SK XI 1, 25) alusel
maksu välismaalt sisseveetavalt Tollipõhitariifi § 6 p. 1,
2, 3, 4 ja 5 nimetatud puuviljalt ja marjadelt erimaksu
Vabariigi Valitsuse poolt määratud suuruses, kuid mitte
üle kr. 0,20 kg-lt. Erimaks võetakse koos sisseveotolli-
maksuga. Selle erimaksu sissenõudmine toimub administra-
tiivkorras.

Erimaksust sissetulnud summad arvestatakse tolli-

ametite poolt eraldi muudest tuludest ja kantakse nende poolt Eesti Panka Puu- ja aedvilja ning marjade väljaveo kontrolli seaduses ettenähtud erimaksu arvele ning kasutatakse sama seaduse § 5 ja 6 ettenähtud korras ja ülesanneteks, kui ka puu- ja aedvilja ning marjade väljaveo toetamiseks Vabariigi Valitsuse juhtnõõride kohaselt.

Välisriikide diplomaatilistele esindustele, diplomaatilistele esindajatele ja diplomaatilisse koosseisu kuuluvatele isikutele saadetud, nende poolt kaasatoodud või nende poolt tollivabalaost ostetud välismaa puuviljalt ei võeta erimaksu.

11. Lina ja linaseemne hoiu ja veo kontrolli seaduse (SK XI 1, 26) eeskirjade kohaselt kuulub kontrolli alla kõik Eestist väljaveetav lina ja linaseeme, arvatud välja linaseemnesaadetised kuni 1 kg, linakiusaadetised kuni 5 kg ja lina ning linaseemne transiit läbi Eesti.

Kontrolli kulude katteks võetakse selle seaduse § 8 järgi väljaveetavalt linakiult ja linaseemnelt erimaksu, mis ei või tõusta üle 1 % linakiu või linaseemnete eest välisturgudelt saadud hinnast.

Erimaksu normid määrab Vabariigi Valitsus Põllutöö-

ministri ettepanekul.

Kontrollimise kuludest ülejäänud summad kulutatakse linaasjanduse edendamiseks ja linasaaduste ekspordi korraldamiseks.

12. Elusloomade, veise- ja lambaliha kontrolli maksu võetakse Elusloomade, veise- ja lambaliha väljaveo korraldamise seaduse (SK XI 1, 19) § 3 alusel. Elusloomadest kuuluvad selle seaduse alla hobused, veised ja lambad. Seaduse eeskirju kohaldatakse vasikalihale võrdselt veiselihaga.

Väljaveetatavalt elusloomadelt ja veise- ning lambalihalt võib võtta eksportööridelt väljaveomaksu Vabariigi Valitsuse sellekohase otsuse põhjal ja otsuses näidatud normides. Maksu sissenõudmisega ühenduses olevad kulud kaetakse sama väljaveomaksu summadest Põllutööministri poolt kinnitatud normides.

Hobustelt, lammastelt ja lambalihalt võetud väljaveomaksu summasid võib Põllutööministeerium kulutada hobuste ja lammaste tõuaretuse edendamiseks, kuna veistelt ja veiselihalt võetavad summad arvatakse Veisekasvatuse Edend-

damise Fondi tuludesse.

13. Toornahkade väljaveo kontrolli maks on nähtud ette Toornahkade väljaveo kontrolli seaduses (SK XI 1, 20). Toornahkadeks mainitud seaduse mõttes loetakse kõigi loomaliikide toored, kuivatatud ja konservainetega konserveeritud nahad töötamata kujul. Väljavedu võib toimuda ainult Põllutööministri sellekohasel loal.

Mainitud seaduse § 5 alusel toornahkade väljaveo kontrolli teostamise kulude katteks võetakse väljaveetavalt toornahkadelt erimaksu, mille suuruse määrab Vabariigi Valitsus. Erimaks ei või ületada 1 % väljaveetavate toornahkade hinnast.

Kontrollimiskuludest ülejäänud summad kasutatakse loomasaaduste, esijoones toornahkade kvaliteedi tõstmiseks ja väljaveo arendamiseks.

14. Piima ja piimasaaduste väljaveo kontrolli seaduse (SK XI 1, 17) § 4 kohaselt välja vedada on lubatud ainult piima ja piimasaadusi, mis Põllutööministri määrustes ettenähtud korras Põllutööministeeriumi Piimasaaduste Väljaveo Kontrolljaama poolt on väljaveoks kõlvuliseks tunnustatud või valmistatud tema alalise kontrolli all

seisvais piimatööstusis või majapidamistes ja on varustatud Põllutööministeeriumi väljaveo kontrollmärkidega.

Piima ja piimasaadusi, välja arvatud või ja juust, võib Põllutööministri loal välja vedada ka ilma väljaveo kontrollmärkideta.

Kontrolli teostamise kulude katteks võetakse eelmainitud seaduse § 9 eeskirjade kohaselt väljaveoks esitatud piima ja piimasaaduste pealt nende eksportööridelt erimaksu kuni 1 % saaduste hinnast. Erimaksu normi kinnitab Vabariigi Valitsus Põllutööministri ettepanekul.

Kontrolli teostamise kuludest ülejäänud summa määratakse piimanduse ja karjakasvatuse edendamiseks ja piima ning piimasaaduste ekspordi korraldamiseks.

15. Tapaloomade maks.

Tapaloomade pealt võetava riigimaksu seaduse (RT 1934, 101, 791) võetakse elustapaloomade kui ka tapetult müügile toodud loomade pealt riigimaksu (§ 1) loomade keskmise väärtuse järgi: veistel, hobustel ja sigadel - 2 %, vasikatelt, lammastelt ja kitsedelt - 1 %, kusjuures keskmise väärtuse määrab igaks majandusaastaks kindlaks Vabariigi Valitsus Põllutööministri ettepanekul (§ 2) vastava

määrusega nii hästi sisemaa toodetud loomade ja liha kui ka välismaalt sisseveetavate loomasaaduste kohta.

Riigimaks tapaloomadelt ja lihalt nõutakse sisse tapamajades tapetud loomadelt tapamaja juhataja ja järelvaatusele toodud lihalt ja loomadelt lihajärelvaatuse asutise juhataja poolt.

Maksumaksjale antakse loomatervishoiu osakonna poolt saadetud vormi järgi kviitung (Tapaloomade pealt võetava riigimaksu summade sissenõudmise, aruandmise ja hoidmise määrus RT 1935, 56, 521) ja liha, mis ühes asutuses on maksustatud, on teistes asutustes maksuvaba, kui lihakäsitajal on esitada kviitung.

Riigimaksu summad hoitakse loomatervishoiu osakonna erijooksval arvel Eesti Pangas Tallinnas.

Maksu sissenõudvad asutised peavad iga kuu 5. päevaks esitama aruande möödunud kuu kohta.

Tapaloomade pealt võetav riigimaks kasutatakse loomataudide vastuvõitlemiseks, loomade tervishoiu eest hoolitsemiseks ja taudidesse lõpnud ning taudide tõttu hävitatud loomade ja esemete eest loomade omanikele kahjutasu maksmiseks (§ 6).

16. Krediidit ja kindlustusasutiste inspektuuri ülalpidamise maksud.

1) Krediiditasutiste järelevalve kulude katteks võetavat erimaksu korraldab Krediiditasutiste seaduse (RT 1932, 31, 273; muudatused RT 1932, 33, 300; RT 1934, 55, 475; RT 1934, 85, 704; RT 1934, 104, 818; RT 1936, 15, 104) § 105. Nimetatud §-i 1934. a. redaktsiooni järele maksavad erakapitalidega töötavad pikaajalise laenu pangad, kommerts-pangad ja linnapangad igal eelarveaastal krediiditasutiste inspektori deposiiti selleks riigi eelarves määratud summa. Igale krediiditasutisele langeva osa määrab krediiditasutiste inspektor vastavalt iga krediiditasutise tuludele viimase peakoosoleku poolt kinnitatud aruande alusel proportsionaalsuse põhimõttel. Jaotus kuulub Majandusministri kinnitamisele.

Deposiidist kantakse summad riigituludesse kulutatud krediidipiirides.

2) Kindlustusasutiste järelevalve kulude erimaksu võetakse Kindlustusasutiste seaduse (RT 1936, 36, 273) õiendused RT 1936, 41, 322 ja muudatused RT 1937, 92, 749) põhjal.

Nimetatud seaduse järgi maksavad kindlustusasutised, välja arvatud valla ja alevi ühistegelised kindlustuskassad ning avalikõiguslikud kindlustusasutised, krediit ja kindlustusasutiste inspektuuri deposiiti igal eelarve aastal selleks krediit- ja kindlustusasutiste inspektuuri eelarves ettenähtud summa. Selle summa jaotab Majandusminister proportsionaalselt kindlustusasutiste vahel vastavalt nende bruto-tuludele viimase peakoosoleku poolt kinnitatud aasta-aruande alusel. Jaotamise juures ei võeta arvesse tuludena preemia tagavara ega ka edasikindlustajailt saadud kahjutasusummasid (§ 68).

Määratud maksude tasumise tähtpäevad määrab Majandusminister. Tähtajaks tasumata maksude suhtes on kohaldatav administratiiv-sissenõudmise kord.

17. Kino- lõbustusmaksu ja kinofilmide tsensuurimaksu võtmist korraldab Kinoseadus (RT 1938, 39, 356).

Kinolõbustusmaksu võetakse lisaks kohaliku omavalitsuse kasuks võetavale lõbustusmaksule 10 % suuruses omavalitsuse heaks võetavast lõbustusmaksu summast (§ 11) ja nõutakse sisse omavalitsuste poolt samal alusel omavalitsusele mineva lõbustusmaksuga (§ 12).

Kinolõbustusmaksust laekuvad summad kantakse Sise-
ministeeriumi juures asuvasse filmikapitali hiljemalt
kahe nädala jooksul, arvates sissenõudmise päevast.

(§ 13).

Kinoseaduse § 32 põhjal on filmitsensuur maksuline.
Maksumäärad kinnitab Siseminister kokkuleppel Majandus-
ministriga.

Kinoseaduse § 32 põhjal antud Filmi tsen-suuri
maksu määruse (RT 1938, 58, 555) järele võetakse filmi-
tsensuuri maksu filmide jooksvalt meetrilt ja arvutatakse
filmi pikkuse andmeid sisaldavate saatedokumentide järgi,
kuid kahtluse korral on filmiinspektoril õigus pikkuse
andmeid kontrollida.

Filmitsen-suurimaksu võetakse välismailt sisse-
veetavalt puhtteaduslikelt filmidelt, mis tulevad linas-
tamisele väljaspool Kinoseaduse § 16 (koolid, teaduslikud
ja hariduslikud asutised) nimetatud asutisi või organi-
satsiooni poolt (1 sent . esmakordsel sisseveol ja 0,25
senti teiskordsel ja korduval sisseveol)., kõigilt teistelt
välismaalt sisseveetavalt filmidelt (esmakordsel sisse-
veol 5 senti ja järgmistel sissevedudel 1 sent), Eestis

valmistatud ja linastamisele või väljaveeks määratud filmidelt (1 sent), kohusliku kroonikana linastamisele antavalt kodumaa kroonikalt, samuti väljaveetava Eesti kroonika või teiste Eesti filmide vastu saadavalt välismaa kroonikalt (0,25 senti) ja filmidelt, mida linastada või väljavedada ei lubata. (0,25 - 1 sent olenedes filmi liigist)

Filmitsensuurimaks tasutakse hiljemalt ühe nädala jooksul pärast filmi tsenseerimist avalduse esitaja poolt Siseministeeriumi filmikapitali arvele.

Kinolõbustusmaksust ja filmitsensuurimaksust laekuvad tulud kasutatakse Eesti filmi arendamiseks ja filmitsensuuri teostamise kulude katteks (Kinoseaduse §§ 11 ja 32).

18. Tuletõrje toetusmaksu võtmist korraldab Tuletõrje seadus (RT 1936, 39, 304) ja Tuletõrje seaduse muutmise ja täiendamise seadus (RT 1938, 34, 282), millega muudeti Tuletõrje seaduse §§ 10, 40 ja 43 p. 3).

Tuletõrje seaduse § 40 järgi võetakse tuletõrje toetamiseks maksu kinnis- ja vallasvarade kindlustuslepinguilt tule, plahvatuse ja pikse vastu kindlustamisel 50 % ulatuses kindlustuslepinguilt võetava tempelmaksu summast (1936. a. redaktsioonis võeti 30 %).

Tuletõrje toetamise maksu on kohustatud tasuma kindlustusseltsid ja -ühingud, makstes selle ühel ajal tempelmaksuga Eesti Panka või selle vastavasse osakonda (§ 41). Laekunud summad kantakse Siseministeeriumi juures asuva tuletõrjekapitali deposiiti (§ 42). Tuletõrje toetamise maksu tasumise järelevalve lasub maksuinspektoritel, kellel on õigus tasumata jäänud maksu administratiivkorras sissenõuda (§ 45).

Tuletõrje toetamise kapitali valitsemise ja kasutamise korra juhendid annab Vabariigi Valitsus (§ 46).

Tuletõrje kapitali valitseb ja määrab sellest toetusi tuletõrjekapitali komitee, mis koosneb Sise-, Majandus- ja Teedeministeeriumide, Linnade Liidu, Maaomavalitsuste Liidu, Eesti Vabatahtliku Tuletõrje Liidu ja Kindlustusseltside Ühingu esindajaist (§ 44).

Tuletõrjekapitalist määratakse toetusi kas rahas või komitee (§ 44) poolt muretsetud tuletõrje abinõude näol:

1) vabatahtliku tuletõrje organisatsioonidele, kelle tegutsemisvõime tõstmise on vajaline, kuid kelle majanduslik olukord ei võimalda seda ja

2) omavalitsustele, kui nende tuletõrje- üksuste arendamine osutub kasulikumaks kui kohaliku vabatahtliku tuletõrje toetamine (§ 43).

19. Maapõue varade uurimislubade maksu võetakse Mäeseaduse (RT 1927, 30, 17, muudatused) § 25 põhjal, mille järele loasaaja peab uurimisloa eest tasu maksma enne loa kätte saamist. Tasu suuruse määrab Majandusminister kokkuleppel Põllutöoministriga igaks kolmeks aastaks. (Mäeseaduse 1927. a. redaktsioonis kaubandus-tööstusminister kokkuleppel raha- ja põllutöoministriga.

Loa kestus ei või ületada 18 kuud. Kui loasaanu eriti mõjuvail põhjusil ei jõudnud uurimistöödega antud tähtaajaks lõpule, siis pikendada tähtaega ainult kuni algloa kestuse pooles ulatuses. Pikendusloalt võetakse maksu ainult pooles osas algloa maksu summast (§ 21).

Majandusministri poolt kokkuleppel Põllutöoministriga 17. mail 1939 antud Määrusega tasu suuruse üle maapõuevarade uurimislubade eest (RT 1939, 46, 360) pandi maksma alates 1. maist 1939 järgnevas kolmeks aastaks järgmised tasumäärad maapõuevarade uurimislubade eest:

1) põhimaksu igalt loalt 2 krooni ja

2) uuritava ala igalt hektarilt 25 senti.

20. Maaklerite ja notariaalraamatute maksu võtmine sünnib Vene lõivuseaduse § 362 - 365 (VSK V köide 1914.a. väljaanne) ettenähtud alustel ja korras. Hiljemalt on Vene lõivuseadust maaklerite ja notariaalraamatute lõivude osas muudetud: RT 1932, 86, 656 muudeti § 363 ja 365 (kehtivusega 21. novembrist 1932) ja RT 1933, 107, 763 muudeti uuesti samad paragrahvid, kehtivusega alates 1. aprillist 1934.

Lõivuseaduse § 362 alusel maksutatakse erilise riikliku lõivuga Notariaalseaduse alusel peetavaid notarite aktiraamatuid ja börsimaaklerite ning notarite raamatuid nende abil sõlmitud tehingute sissekandmiseks neis sisalduvate lehtede arvu alusel. Igalt tähendatud raamatute lehelt võetakse riigile lõivu nelikümmend senti. Lehtede arvu seadusega neile raamatuile kindlaks määratud ei ole (§ 363). Leheks seadus määrab kindlaks kaks lehekülge (§ 364). Lõivu tasumise kohustuse tekkimise momendiks on (§ 365) nende raamatute kinnitamiseks ja pitseerimiseks esitamine, kuid notaritel tuleb kohaldada lõivu tasumisel Notariseaduse § 29 (RT 1932, 86, 655), mille järele notar

aastaaruande esitamisel maksab riigituludesse igalt ära-
tarvitatud lehelt lõivu nelikümmend senti.

21. Kinnistusameti kantseleimaks.

Kinnistusameti kantseleimaksu võtmise õiguslikud
alused määrab Rahukogu kinnistusosakonna kantseleimaksu sea-
dus (RT 1924, 67, 23), kehtivusega 2. juunist 1924 ja täien-
dus § 1'-ga (RT 1929, 71, 490), kehtivusega 19. augustist
1929, mis asendas Seadust kantseleiposliini kohta kreposti-
jaoskondades 12. aprillist 1920 (RT 1920, 59/60).

Seadus määrab, et Notariaalseaduse § 369 p. 2 lisas
ettenähtud kantseleimaksu võetakse üksikasjaliselt seaduses
loetletud juhtudel kindlaksmääratud ulatuses ja nimelt:

- 1) kinnistusregistris uue hüpoteegi numbri avamise
eest - kr. 5,--
- 2) kinnistusakti väljaandmise eest - kr. 3,--
- 3) krediiditunnistuse väljaandmise eest kr. 3,--
- 4) kinnistuspealkirja tegemise eest kr. 1,50
- 5) kinnistusakti ära kirja väljaandmise
eest - kr. 2,--
- 6) kinnistusameti ülema otsuse ära kir-
ja väljaandmise eest Notariaalsea-
duse § 363 ettenähtud juhtudel kr. 1,50
- 7) igasuguste ära kirjade ja teatiste

väljaandmise eest iga poogna pealt - kr. 1,--

- 8) iga kinnitusraamatu, iga kinnitus-
toimetuse ja kinnistusregistri iga
kinnisvara osa vaatamise eest - kr. -,50

Seaduse täiendus § 1'-ga oli tingitud otstarbe-
kohasusest tasuta eelloetletud juhtudel kantseleilõivu
kohtumarkides.

22. Kantselei aktilõiv.

Kantselei aktilõivu võtmist korraldavad seaduse
normid on avaldatud Vene lõivuseaduse §§ 277 - 282 (VSK,
V k. 1914. a.v.) Muudatusi on olnud mitmekordselt ainult
§§ 277 ja 280 ja nimelt RT 1920, 59/60, 168) kehtiv 4.
maist 1930), RT 1932, 86, 656 (kehtiv 21. novembrist 1932)
ja RT 1933, 107, 763 (kehtiv 1. aprillist 1934).

Praeguse redaktsioonis kehtiva lõivuseaduse kantse-
lei-aktilõivu osas järele võetakse kantselei aktilõivu
viis krooni igalt kinnistusaktilt, kaasaarvatud ka laeva-
kinnistusaktid (§ 277) ja makstakse otse riigituludesse.
§ 277 märkuse järgi võetakse tehaste-asundustes asuvate
majade ostu-kinnistusaktide tegemise korra aktilõivu ainult
siis, kui võetakse ka kinnistusmaksu. Aktilõiv võetakse
notari poolt akti tegemisel, koduste aktide puhul aga nende

tõestamisel notari või kinnistusameti sekretäri juures või akti esitamisel kinnistusmenetluses. Laevakinnistusaktidelt võetakse aktilõiv aktide tegemisel ja tõestamisel (§ 281). Lõivu võib tasuda kas sularahas Eesti Panka, mil aktile tehakse vastav märkus, või aktile kleebitavates kohtumarkides.

Lõivuseaduse § 280 määrab lähemalt, missugustelt aktidelt võetakse aktilõivu, jagades need kahte rühma:

- 1) kinnisvarade omandiõiguse ülemineku, selle õiguse kitsendamise, koormamise või koormamisest vabastamise ja õiguste hüpoteegiga kindlustamise kohta käivad aktid ja
- 2) eluaegsete pensionide, tulude ja maksete kohta tehtavatelt lepingutelt, kui nende lepingute põhjal läheb tasulisel või tasuta teel üle kinnisvara omandiõigus, ükskõik kas koos või eraldi vallasvaraga. Sama §-i järgi on lõivu maksmisest 1) vabastatud aktid õppeasutiste poolt omandatavatele kinnisvaradele ja 2) lepingud kinnisvara vahetuse kohta maade sobival piiristamisel. Edasi vabastatakse aktilõivust 3) alaealiste kasvatus-parandusasutiste poolt tehtavad aktid asutisele omandatavatele kinnisvaradele, 4) vangistusasutistest vabastatavate isikute hoolda-

mise seltside poolt tehtavad aktid seltsidele omandata-
vate kinnisvarade suhtes (§ 278) ja 5) Eesti Punase Risti
Selts (§ 279).

Seaduse § 282 ütleb expressis verbis, et kantselei-
aktilõivu riigikassast tagasi ei makseta, kuigi lõivu tasu-
mist põhjustav akt hiljem poolte kokkuleppel või ka kohtu-
otsuse põhjal tühistati.

23. Perekonnaseisu seaduse (RT 1925, 191/192, 110)
§ 20 järgi registreeritakse perekonnaseisu muudatused tasu-
ta, kuid väljaantavatelt tunnistustelt, teistelt dokumenti-
delt ja õiendustelt võetakse maksu Vabariigi Valitsuse poolt
antava määruse alusel.

Perekonnaseisu seaduse § 20 alusel antud Vabariigi
Valitsuse määrus 3. septembrist 1930 Perekonnaseisu seadu-
se põhjal Kohtu- ja Siseministeeriumist väljaantavate
dokumentide pealt võetava maksu kohta (RT 1930, 71, 491)
määrab kindlaks Kohtu- ja Siseministeeriumi Administratiiv-
osakonna perekonnaseisu aktide arhiivist dokumentide välja-
andmisel võetavad maksud:

1) igalt sünni-, abielu-, surma ning perekonnaseisu
tunnistuste ja teatiste pealt Seisuste Seaduse (VSK IX)

§§ 902 - 904 põhjal peetud ev.- luteriusu kiriku personaal-
raamatutest - 50 senti ja

2) igasuguste teiste dokumentide ja teatiste pealt
25 senti (§ 1).

Riigi- ja omavalitsusasutiste nõudel väljaantavatelt
dokumentidelt maksu ei võeta. Muudel juhtudel on Kohtu- ja
Siseministeeriumil õigus maksu ära jätta, kui dokumendi
saaja teeb usutavaks, et ta nõuetavat maksu tasuda ei suuda.
Sel juhul varustatakse dokument vastava pealkirjaga (§ 2).

Maksu tasumiseks kleebitakse dokumendile vajalikus
summastempelmargid, millele löödud stambiga "K.S.P.S. A.
maks" (Kohtu- ja Siseministeeriumi perekonnaseisuaktide
arhiivi maks), ja vastutatakse perekonnaseisuaktide arhiivi
pitsatiga. Niisuguse pealkirjaga varustatud tempelmarke
ei loeta tempelmaksuks (§ 4).

Dokumentide nõutamisel postiteel, peab avalduse
juures esitama maksusumma suuruses tempelmarke või vajalik
summa sularahas (§ 5), mis palve täitmise võimatuse puhul
tagasi saadetakse (§ 6).

Omavalitsuste ja usuühingute poolt antavatelt doku-
mentidelt võetava maksu asjus antud Perekonna-seisu sea-

duse põhjal omavalitsuste ja usuühingute poolt väljaantavatelt dokumentidelt võetava maksu määrus (RT 1932, 40, 370) järgi on maksumäärad samad kui Kohtu- ja Siseministeeriumi administratiiv-osakonna perekonnaseisuaktide arhiivist väljaandmiselgi (§ 1), kuid võetav maks läheb dokumendi väljaandva omavalitsuse või usuühingu kasuks.

24. Isikutöestamise ja liikumise seaduse (RT 1930, 48, 308; muudatused RT 1936, 33, 235) § 23, RT 1937, 15, 116 XVIII (täiendus § 15') ja RT 1938, 27, 221) §§ 19 ja 20 § 12 näeb ette, et isikutunnistustelt võetakse maksu nende valmistamise kulude suuruses, mille määrab Vabariigi Valitsus. Samad maksumäärad on kohaldatavad ka isikutunnistust asendatavate dokumentide suhtes (§ 12 ja § 2).

Välispassidelt võetavat maksu korraldab § 23, mille järele Vabariigi Valitsusel on õigus liigitada või hoopis ära jätta. Lähemalt määritleb isikutunnistustelt (sisemaal liikumiseks ja isikutöestamiseks antud dokument) ja passidelt (dokument väljaspool Vabariigi piire liiklemiseks) maksu võtmist Vabariigi Valitsuse poolt isikutöestamise ja liikumise seaduse § 12, 13, 21 ja 23 alusel antud Määrus isikutunnistuste ja passide kohta (RT 1930, 55, 372) ühes

muudatustega RT 1931, 104, 742 (§ 12), RT 1935, 50, 485 (§ 10, kaotatud § 12 p. 6), RT 1935, 65, 590 (§ 11), RT 1938, 5, 27 (§ 7 ühes lisaga, § 10 p. 1, § 13), RT 1939, 92, 711 (§ 2 ja § 1 lisa).

Nimetatud määruse alusel võetakse igalt väljaantavalt isikutunnistusel isikutunnistuse valmistamise kuludeks 50 senti.

Välismaalastele, kellel võimatu omandada (§ 3) passi kodakondsuse järgi, antakse passi asendav tunnistus (certificat d'identité) (§ 4), mille eest võetakse igalt eksemplarilt valmistamise kuludeks 1 kroon.

Politseist väljaantud vaesustunnistuse põhjal võivad isikutunnistusi ja passe väljaandvad asutised §§ 3 ja 5 ettenähtud maksudest vabastada.

Välispassidelt võetakse maksu 30 krooni poolaastas, aga kui passitähtaja möödumisel passiomanikul osutub vajaliseks jääda välismaale veel üheks kuuks, siis võib passi pikendada üheks kuuks ainult 5 kroonise maksu eest (§ 9).

Alandatud maksuga antakse välispassid: 1) E. V.

kodanikele, kes välismaal elanud vähemalt ühe aasta vahetpidamata, 5 krooni eest poolaastas (nendest majateenijatele,

käsitöölilistele ja töölistele kr. 3,--), 2) välislaevadel teenivatele meremeestele kr. 5,- poolaastas, 3) välismaa õppeasutistes ja kursustel õppijatele, kui esitatakse sellekohane tõendus, Kr. 7,50 poolaastas, 4) teaduslikul otstarbel või hariduse täiendamiseks välismaale sõitjatele, vastava ministeeriumi soovitusel, kr. 10,- poolaastas, 5) elukutselistele ajakirjanikele kr. 10,- poolaastas ja 6) rahvusvahelistele konverentsidele sõitjatele Kohtu- ja Siseministeeriumi otsusel ning vastava ministeeriumi soovitusel 1/2 aastaks kr. 15,-- (§ 10).

Ühispassidelt ekskursionide puhul maksavad osavõtjad (neid peab olema vähemalt 10) igäüks kr. 15,- Ühispassi eest õppereisideks, vastava ministeeriumi soovitusel, võetakse passimaksu igalt isikult kr. 5,-- Riiklikest huvidest tingituna võib ühispassi anda ka tasuta Kohtu- ja Siseministri loal (§ 11).

Maksuta passid on ettenähtud lähetatavaile ametnikele merekooli õpilastele (kaheks aastaks), ravi otstarbel välismaale sõitjatele, kui tervisrikked saadud üldsuse huvide kaitsmisel või ametikohuste täitmisel, meremeestele ühekordseks sõiduks meeskonna täienduseks või mahajäämisel

jne (§ 12).

Kaotatud või hävinenud välispassi asendamiseks antava duplikaadi blanketi eest võetakse 1 kroon (§ 13).

Isikutõestamise ja liikumise seaduse § 23 alusel määratakse välispassidelt saadud maksudest 25 % turismi edendamiseks ja politseiametnike puhkekodude asutamiseks, korraldamiseks ja ülalpidamiseks.

§ 23 täitmiseks antud Välispassidelt võetavast maksust eriotstarbeks määratud summa kasutamise määruse (RT 1936, 47, 377) järele läheb pool eriotstarbeks määratud summast sihtasutusele "Turismi Keskkorraldus Eestis" ja pool politsei ametnike puhkekodudele määruses lähemalt määratud korras ja tähtaegadel.

25. Laevade kinnistamise ja registreerimise maksude seadus (RT 1937, 81, 662).

Laevade kinnistamise ja registreerimise seaduse (RT 1937, 9, 73) teostamiseks antud Laevade kinnistamise ja registreerimise maksude seaduse järele võetakse kantselei-maksu alljärgnevalt.

Kinnistatavate laevade ja muude ujuvabinõude (Laevade kinnistamise ja registreerimise seaduse // 1, 2, 3) kinnista-

misel võetakse kantseleimaksu (§ 2).

a) laeva liputunnistuse või laeva ajutise liputunnistuse (lipukandmise õigus) väljaandmisel olenevalt laevamehest:

laevadelt mahuga alla 50 bruto-reg.-tonni	-	kr.	5,--
" " 50 - 100	"	"	5,50
" " 100 - 200	"	"	6,--
" " 200 - 300	"	"	6,50
" " 300 - 500	"	"	7,--
" " 500 - 750	"	"	7,50
" " 750 - 1000	"	"	8,--
" " 1000 - 1500	"	"	8,50
" " 1500 - 2000	"	"	9,--
" " 2000 ja üle	"	"	10,--

b) laevatunnistuse väljaandmise eest võetakse:

laevalt mahuga alla 100 bruto-reg. tonni	-	kr.	3,50
" " 100 - 500	"	"	3,75
" " 500 - 1500	"	"	4,--
" " 1500 - 2000	"	"	4,50
" " 2000 ja üle	"	"	5,--

c) laevaregistrisse omal soovil kantavate laevade

- registri osa avamise eest - kr. 5,--
- d) kinnistamisotsuse tegemise eest
(laeva lipu- ja laevatunnistuse väljaand-
miseta või kinnispealkirja või märkuse
tegemiseta) - kr. 2,--
- e) laevade kinnistamise ja registreeri-
mise seaduse §§ 53 ja 55 ettenähtud allkirja
või isiku samasuse, õigus- ja teovõime teos-
tamise eest - kr. 2,--
- f) sama seaduse § 24 ettenähtud nõus-
oleku avaldamise ja § 65 ettenähtud tähtaja
pikendamise eest - kr. 2,--
- g) laevahüpoteegilepingule kinnistus-
pealkirja tegemise eest - kr. 3,--
- h) muude kinnistuspalkirjade ja mär-
gete tegemise eest - kr. 1,50
- i) laevakinnistusinspektori otsuse
ärakirja väljaandmise eest - kr. 1,50
- j) igasuguste ärakirjade, väljavõtete
ja tunnistuste väljaandmise eest igalt poog-
nalt - kr. 1,--

k) iga laevakinnistusregistri osa, toimikus või laevakinnistuspäeviku osa vaatamise eest - kr. 0,50

Kinnistamata laevade ja muude ujuvabinõude registrimisel võetav kantseleimaks on järgmine:

1) laevade registrimistunnistuse väljaandmisel võetakse kantseleimaksu samas ulatuses ja alustel kui laevade liputunnistuse või ajutise liputunnistuse väljaandmiselgi (§ 3).

2) a. laeva registrimistunnistuse väljaandmise eest ujuvabinõudelt:

mahuga alla 300 bruto-reg.- tonni	-	kr. 10,--
" 300 - 750 " " "	-	" 12,--
" 750 - 1000 " " "	-	" 15,--
" 1000 - 3000 " " "	-	" 20,--
" 3000 ja üle " " "	-	" 25,--

b. igasuguste ära kirjade, väljavõtete ja tunnistuste väljaandmisel igalt poognalt - kr. 1,--

c. iga kinnistamata laevade registri osa või toimiku vaatamise eest - kr. 0,50

Kantseleimaks võetakse tempelmarkides, mis kustutatakse avaldusel avalduse saabumise kuupäeva kandva pitsatiga.

26. Pensioni ja ühekordse toetuse maksmist riigiteeni-

jatele, omavalitsusteenijatele, õpetajatele j.t. seaduses lähemalt loetletud isikutele korraldab 16. septembril 1936 Riigivanema poolt dekreedina antud ja 1. oktoobril 1936 kehtima hakanud Pensioniseadus, mis avaldatud RT 1936, 76, 619. Hiljem on muudetud § 1-4, 9, 12, 13, 22, 25 - 31, 34, 40, 70, 71, 87, 90, 150, II osa III ja VI lõige, IV osa II lõige ja täiendatud II osa VIII lõige 11. aprillil 1938 RT 1938, 39, 360.

Pensionid ja ühekordsed toetusrahad makstakse pensionikapitalist, mis riigieelarvega määratud summadest, Pensioniseaduse alusel võetavatest maksudest jne. (§ 11). Pensionikapitalimaksu maksavad asutised ja ettevõtted, kelle teenistuses seaduse § 1 p. 5 - 12 loendatud pensioni õiguslikud isikud, samuti § 1 p. 3 ettenähtud riigiasutised ja ettevõtted nendelt pensioniõiguslike isikute palkadelt, mis tasutakse erieelarvete summadest, ja pensioniõiguslikud isikud.

Pensioniseaduse § 13 määrab lähemalt missuguste isikute palgalt pensionikapitali maksu ei võeta.

Pensionikapitalimaksu suuruse määrab kindlaks iga aasta kohta ette Vabariigi Valitsus Sotsiaalministri ettepanekul, kuid selle juures on seaduses selgesõnaliselt öeldud, et asu-

tustelt ja ettevõtetelt võetav maks ei või olla suurem kui kümme protsenti pensioniõiguslikkude isikute palgast (§ 14) ja pensioniõiguslikkudel isikutelt võetav maks olla suurem kui neli protsenti pensioniõigusliku isiku palgalt (§ 15). Kui pensioniõiguslik isik teenib mitmel pensioniõiguslikul teenistuskohal, siis võetakse maksu selle koha järgi, kust ta saab kõige suurema palga (§ 16). Sama §-i teine lõige näeb ette, et mitmes õppeasutises töötav õpetajal jagatakse maks õppeasutiste vahel proportsionaalselt tundide arvule. Pensionikapitalimaks arvatakse pensioniõigusliku isiku palgast maha (§ 17) ja kantakse hiljemalt kahe nädala jooksul, kui võrd §§ 10 ja 17 põhjal antud Sotsiaalministri eeskirjad ei määra teisiti, pärast palga maksmist Eesti Panka või selle osakonda Sotsiaalministeeriumi pensionikapitali jooksvale arvele (§ 18). Maks arvestatakse tarvetes 10 sentides - kusjuures summad alla 5 senti ei arvestata ja üle 5 senti loetakse 10 sendiks.

Sõjaväelaste Pensioniseadus antud Riigivanema poolt dekreedina 20. novembril 1936, kehtiv 1. detsembrist 1936 ja avaldatud RT 1936, 97, 772 ühes muudatustega 18. augustist 1937 (§ 104 - RT 1937, 69, 577) ja 14. aprillist 1938

(§ 1, 9, 11, 15, 97, 108, 116, 152, 153, 156, 157, 161, 162 ja 5 peatüki 5 jao pealkiri - RT 1938, 39, 362) ja temas ettenähtud pensionikapitali maksu võtmise kord, protsentimäär ja arvestamine on täpselt samasugune riigi- omavalitsuste- teenijate jne Pensioniseaduses ettenähtud korra ja alustega, mille tõttu selle juures pikemalt peatuda ei tarvitse.

27. Loteriide puhul võetava erimaksu korraldavad seadused on:

Seadus loteriide kohta RT 1919, 53, 103 ja Riigi rahaliste loteriide korraldamise seadus RT 1934, 84, 698.

1919. aasta loteriiseaduse järgi võeti loteriidelt saadud võitudel riigi kasuks maksu järgmisel määral:

võitudel 100 margast kuni 1000 margani	-	10 %
" 1000 " " 10000 "	-	15 %
" üle 10000 marga	-	20 %

kusjuures võitudel alla 100 marga riigile maksu ei võetud (§ 10). Maksu olid kohustatud loteriide korraldajad võitude välja andmise puhul sissenõudma ja hiljemalt ühe kuu jooksul riigikassa arvele renteisse sisse maksma (§ 11). Väljavõtmata, samuti ka loosirattasse jäänud võitudel pidid maksu tasuma loteriide korraldajad.

1934. a. riigi rahaliste loteriide korraldamise seaduse järele võetakse maksu riigi heaks võitudelt ja preemiatelt: võitudelt kuni 10 kroonini (incl.) - 10 %, kr. 10,- kuni kr. 100,- - 15% ja üle kr. 100,- võitudelt - 20 %.

Loteriil saadud võitudelt ja preemiatelt maksu sissenõudmise kohustus lasub loterii korraldajal, kes seda on kohustatud sissenõudma väljamaksmisel või loterii-tuludesse ülekandmisel ja selle üle kandma riigituludesse Majandusministri poolt määratud tähtajal ja korras.

28. Konsulaarmaksud.

Konsulaarmaksude seadusega (RT 1935, 42, 416) ja Konsulaarmaksude seaduse muutmise seadusega (RT 1936, 48, 394), mis antud Riigivanema poolt dekreedina 30. aprillil 1935, võetakse kirjavahetuselt Eesti konsulaatidega ja konsulaatide poolt tehtavate toimingute eest konsulaarmaksu eel tähendatud seaduse juures avaldatud konsulaarmaksude tariifi järgi (§ 1).

Konsulaarmaksuga maksustatud, või konsulaarmaksude tariifis maksuvabadeks loetud, dokumendid ei kuulu tempelmaksustamisele konsulaadi poolt. Tempelmarkidega varustatult

konsulaadile esitatud palvetelt ja sooviavaldustelt võetakse konsulaarmaksu siiski täies ulatuses (§ 3).

Konsulaarmaksu kohustus tekib avalduse saamise või konsuli poolt kehtivate eeskirjade põhjal ettevõetud toimingu tegemise momendist. Hilisem avaldusest loobumine ei vabasta konsulaarmaksu kohustusest juba sooritatud toimingu eest (§ 5).

Maksu määrab toimingut sooritanud konsulaat, kes korraldab ka maksu sisse nõudmist (§ 6).

Üldreeglina tuleb konsulaarmaks sisse nõuda enne toimingut tegemist (§ 7), kuid teatud seaduses ettenähtud juhtumel võib konsulaarmaksu sissenõudmine sündida ka hiljem. Kui taotleja asub teises linnas, võib konsulaat saata soovitud dokumendi lunamaksuga. Kui taotlus on saadetud mõne teise konsulaadi või Välisministeeriumi kaudu, täidab konsulaat saadud ülekande ja teatab konsulaarmaksu summa palve edasisaatnud konsulaadile või Välisministeeriumile, kelle hooleks jääb siis ka maksu sissenõudmine (§ 7).

Konsulaarmaksu arvutamisel lehekülgede pealt tuleb arvata leheküljeks 30 kirjutatud tekstirida, igas reas keskmiselt 50 tähte, kusjuures poolik lehekülg loetakse terveks.

Tõlgete ja ära kirjade juures võetakse aluseks algupärane (§ 10).

Maksu arvutamisel ümmardatakse summad ülespoole täiskroonideni (§ 11).

Konsulaatide poolt võõrkeeltes, väljaarvatud konsulaadi asukoha riigi keel, koostatud aktidelt ja dokumentidelt võetakse 50 % kõrgemat konsulaarmaksu. Mitmes keeles koostatavatel dokumentidel võetakse konsulaarmaksu iga keele pealt eraldi. Võõrkeelsete dokumentide pealt kõrgendatud maksu ei võeta (§ 12).

Eesti kodanike vaesuse või mingi õnnetuse puhul on konsulaadijuhil õigus oma äranägemise järgi kas alandada konsulaarmaksu 50 % võrra või neist hoopis vabastada. Sama õigus on konsulil ka teiste riikide kodanike konsulaarmaksudest vabastamiseks, kuid ainult vastastikkusel alusel ja vastava riigi kompetentse ametiasutise ametliku kirja alusel (§ 15).

Ülemäära võetud konsulaarmaksude kohta võib esitada kaebusi ühe aasta jooksul, arvates maksu sissenõudmise momendist, kas maksuvõtnud konsulaadile või vahetult Välisministeeriumile. Konsulaadile esitatud kaebused saadetakse edasi

Välisministeeriumile, kes otsustab ülemäära võetud maksu tagasimaksmise küsimuse (§ 16).

Konsulaarmaksude seaduse juures avaldatud tariif on minimaaltariif (§ 17). Kui mõni välisriik võtab Eesti kodanikelt kõrgemaid makse, siis on Välisministril õigus ettekirjutada võtta selle riigi kodanikelt sama kõrget maksu.

Seaduse juures avaldatud tariifis on üksikasjaliselt loetletud maksud: 1) kodakondsuse, passide, isikutunnistuste, viisade, 2) perekonnaseisu muudatuste, 3) notariaaltoimingute, 4) tõlketoimingute, 5) dokumentide legaliseerimise, 6) pärandusasjade, 7) varade hoiulevõtmise, 8) varade sissenõudmise ja edasisaatmise, 9) kaubanduse, 10) laevanduse ja mitmesugustel teistel aladel ettetulevate toimingute, kirjavahetuse, dokumentide ja aktide kohta. Käesoleva käsitluse raamides osutub pikalevenivaks ja võimatuks tariifi liigemalt käsitada, kuna tariifi 74-ja järjekorra numbri all esitatud maksude nomenklatuur haarab väga mitmekesiseid alasid.

Lisaks tuleks tähendada, et tariifi nr. nr. 39, 41, 42 all tähendatud maksusid (vannutatud tõlgi või selle

asetäitja ametiisiku allkirja algupärasuse tõestamine, välismaalt päritoleva dokumendi legaliseerimine, s. o. dokumendi vastava riigi kehtivate seadustega kooskõlas olemine) võetakse ka Välisministeeriumi keskasutises ja tariifi nr. 8 ettenähtud makse (passi viseerimise) võetakse ka Siseministeeriumis.

Konsulaadi all tuleb käsitatud seaduses mõista kõiki saatkondi, peakonsulaate, konsulaate, asekonsulaate ja konsulaaragentuure.

29. Kohtumaksud.

1. Administratiivkohtu maksud.

Administratiivkohtu korra (RT 1919, 10, 23) muutmiseks antud Kohtumaksude ja -kulude asjas administratiivkohtu korra muutmise seaduse (RT 1932, 17, 127), alusel võetakse administratiivasjas kohtulõivu, kantseleimaksu ja revisjonimaksu.

a) Kohtulõivu võetakse jaoskonnakohtunikule antavalt kaebuselt 2 krooni, ringkonnakohtunikule antavalt kaebuselt 5 krooni ja riigikohtule antavalt kaebuselt 10 krooni (Admin. kohtuk. § 36).

Kui kaebus leiab rahuldamist, kas täies ulatuses

või ka osaliselt, antakse kohtulõiv kaebajale tagasi, kuid kohus peab igal juhul tegema sellekohase kohtumääruse. Vaesusõigust omavad isikud on lõivutasumise kohustusest vabastatud (§ 36, lõige 2),

b) Kantseleilõivu tasumise kohustus on administratiiv asjus (§ 37) ettenähtud samas ulatuses kui tsiviil asjuski, (vt. Tsiviilkohtu maksud).

c) Revisjonikaebuse esitamisel peavad eraisikud ja -asutised esitama ühtlasi ka revisjonimaksu: jaoskonnakohtuniku otsuse peale antavalt revisjonikaebuselt 2 krooni ja ringkonnakohtu otsuse peale antavalt revisjonikaebuselt 10 krooni. Kaebuse täielikult või osalisel rahuldamisel antakse revisjonimaks tagasi. Samuti kui kohtulõivust on vaesusõigust omavad isikud vabastatud ka revisjonimaksust (§ 37).

Kriminaalkohtu maksud.

1. Kriminaalkohtupidamise seadustiku § 718 järgi võetakse kriminaalkohtus kriminaalasjus esitatud tsiviilnõuetelt kohtulõivu Tsiviilkohtupidamise seadustiku §§ 848, 200⁷, 880 ja 888 ettenähtud alustel. Tsiviilnõudjal endal aga on igal tingimusel vaesusõigus. Et tsiviilkohtus

võetava kohtulõivu juures tuleb edaspidi niikuinii peatuda, siis praegu lõivu võtmise korda ja aluseid lähemalt ei käsita.

2. Peale üldiste kohtukulude paneb kriminaalkohus oma otsuses igale süüdimõistetule veel erilise kohtumaksu, mille suurus asjaoludele vastavalt on viiest kroonist kuni saja kroonini. Nimetatud maks määratakse mõlemas astmes eraldi (§ 716).

3. Erasüüdistuse asjus tuleb kaebusele juure lisada kautsjon 5 krooni suuruses summas, mis süüaluse süüdimõistmise või kriminaaljälitamise lõpetamise korral § 17 p. 1 (süüaluse surma) ja § 18 toodud põhjustel (kui süüalune kuni kohtuotsuse või -resolutsiooni tegemiseni tasub kõrge-
mal määral rahatrahvi, tasuraha, kohtukulud ja rahuldab kahjutasunõude asjades, mille eest ähvardab ainult raha-
trahv) ja Kriminaalseadustiku § 69 p. 2 tähendatud aegumise tõttu kaebajale tagasi antakse.

Süüaluse õigeksmõistmisel või muudel põhjustel kriminaaljälitamise lõpetamisel aga läheb kautsjon riigi kasuks (§ 744).

Kautsjoni puudumisel ei anta kaebusele käiku.

Kautsjoni tasumisest on vabastatud riigi- ja omaavalitsus-
asutised, vaesusõigust omavad isikud ja maksujõuetuks
tunnustatud võlgnikud.

4. Apellatsioonikaebuste esitamisel erasüüdistus-
asjus erasüüdistaja poolt tuleb juure lisada kautsjon 20
krooni suuruses summas, millega toimib kohus samuti nagu
erasüüdistaja poolt antud kaebuse juures esitatud kautsjo-
niga (§ 582).

5. Kassatsioonikaebuse esitamisel tuleb juure lisada
50 krooni kautsjonit, mille-ta kaebust vastu ei võeta.
Kautsjoni võib tasuda ka kaebuse esitamisele järgneval
tööpäeval, kui kaebus esitatakse viimasel tähtpäeval. Kae-
buse tagajärjeta jätmise korral läheb kautsjon riigi kasuks,
kaebuse rahuldamisel aga antakse kaebajale tagasi (§ 631).

Tsiviilkohtu maksud.

Tsiviilkohtupidamise seadustikus on ettenähtud
nelja liiki makse: 1) tempelmaks, 2) kohtulõiv, 3) kantselei-
lõiv ja 4) n.n. menetlusmaksud (§ 839).

Ex bibl. wolv. Tart.

Käesoleva käsitluse raamidesse kuuluvad erimaksudena
ainult teine ja kolmas nimetatud maksuliikidest.

1. Kohtulõiv võetakse nõudepalvetelt, kajadelt tagaselja otsustele ja apellatsioonikaebustelt (§ 841).

Nõudepalvetelt võetakse kohtulõivu nõudehinnalt:

a) kui nõudehind ei ületa 1000 krooni - 3 %,

b) nõudehinnalt 1000 kroonist kuni 10.000 kroonini - esimese 1000 krooni pealt 30 krooni ning ülejäävalt summalt 2,5 %, c) kui nõudehind on üle 10.000 krooni - esimese 10 000 pealt 255 krooni ning ülejäävalt summalt 2 %. Sama lõivumäär on maksev ka vastunõuete, kolmandate isikute palvete asjaosaliseks astumise kohta iseseisva nõudega, apellatsioonikaebuste ja tagaseljaotsuste pääle esitatavate kajade suhtes (§ 848).

Kriminaalkohtus süüteo asjus esitatud tsiviilnõuete puhul võetakse kohtulõivu samas ulatuses (§ 848'), kusjuures tsiviilnõudjal on igal tingimusel vaesusõigus.

Tulevase nõude kindlustamise palvetelt võetakse § 848 ettenähtud kohtulõivu ainult pooles suuruses, mis nõudeesitamise korral arvesse võetakse (§ 848²).

Nõudeasjus, milleles ei ole võimalik nõudehinda kindlaks määrata, määrab kohtulõivu suuruse kohus otsuse tegemisel: jaoskonnakohtunikule alluvais asjus 1 - 15

kroonini ja ringkonnakohtule, kui esimese astme kohtule, alluvais asjus 10 - 500 kroonini (§ 849).

Hoiuasjus, mis ettenähtud §§ 1928 - 1939, 1940 - 1955, 1956 - 1970, 2019 - 2023, 2024 - 2029, 2030 - 2034, 2035 - 2046, 2075 - 2078, 2081 - 2086 ja 2087 - 2093 võetakse kohtulõivu järgmiselt: a) kui kohtu toimetusel oleva vara või õiguse väärtus on hinnatav rahas - 1/2 % hinnast, kuid mitte alla 1 krooni ja mitte üle 100 krooni, b) kui vara või õiguse väärtus ei ole hinnatav - 1 kuni 100 kroonini kohtu määramisel. Lõiv määratakse kindlaks kohtuotsuses ja nõutakse sisse asjaalgatajatelt või sellest huvitatud isikutelt või kohtu toimetusel olevast varandusest (§ 849¹).

Lõiv arvutatakse nõudepalvete, apellatsioonikaebuste ja kajade arvu järgi, olenemata allakirjutavate arvust (§ 850). Apellatsioonikaebuste puhul arvutatakse lõiv vaieldavalt summalt (§ 851).

Lõiv esitatakse vastava nõudepalve, kaebuse või kaja juures, Hindamatute nõuete juures määrab lõivu kohus kohtuotsuses vastavalt väljamõistetud summale (§ 852). Kohtukulude tagasinõudmise nõudepalved on vabad lõivust.

Lõivu võib tasuda kas kohtumarkides või sularahas, (§ 853) kui lõivusumma ei ületa kr. 50,--, muil juhtumeil - sularahas. (§ 853').

Lõiv makstakse kohtuasutiste poolt riigi tulude arvele (§ 874).

Kantseleilõiv.

Kohtuotsuste, dokumentide ja kõigi muude paberite, ära kirjade, täitelehtede, tunnistuste, teatiste jne. väljaandmisel võetakse asjaomastelt isikutelt kantseleilõivu nende valmistamise eest 25 senti lehekülje pealt (§ 854), mis samuti kantakse riigituludesse (§ 875).

Kohtulõivust ja kantseleimaksust on vabastatud riigi- ja omavalitsusasutised (§ 879) ja vaesusõigust omavad isikud (§ 880), kuid asja vaesusõigust omava isiku kasuks otsustamisel nõutakse kohtulõiv temalt või kaotajalt poolelt sisse. Sama on maksev ka tsiviilnõudja suhtes kriminaalkohtus.

Peale kohtulõivu ja kantseleimaksu kuuluvad erimaksude liiki veel järgnevalt käsitatud Tsiviilkohtupidamise seadustiku §§ 190 ja 800 ettenähtud kautsjonid.

§ 190 järgi tuleb ringkonnakohtu, kui teise astme

kohtu, otsuse tühistamiseks antavale palvele lisandada kautsjon kohtulõivu suuruses taotlevalt või vaieldavalt summalt, kuid mitte alla kümne krooni. Kaebuse tagajärjeta jäämisel langeb kautsjon riigi kasuks, kaebuse rahuldamise korral aga antakse kautsjon kaebajale tagasi. Vabastatud on kautsjoni esitamisest peale riigi- ja omavalitsuste ka isikud, kelledele antud väesusõigus ja maksujõuetuks tunnustatud võlgnikud.

Sama on kautsjoni esitamise viis, tagajärg ka Riigikohtule Tsiviilkohtupidamise seadustiku § 800 korras, ainult kautsjoni summa ei või olla alla 25 krooni ja mitte üle 500 krooni.